

Zaaknummer: Z/25/234450/D-667879

Raadsvoorstel

Datum collegevergadering: 30 september 2025

Datum raadsvergadering: 12 november 2025

Portefeuillehouder : Wethouder
Harm Jan Kuper

Volgnummer : 10

Korte inhoud

Op grond van de Gemeentewet dient de gemeenteraad elk jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting geldt, de begroting van de gemeente vast te stellen. Na vaststelling van de Kadernota 2026 als richtinggevend kader voor de begroting, wordt in deze programmabegroting het financiële kader voor de jaren 2026 t/m 2029 weergegeven. De Programmabegroting 2026 geeft voor het jaar 2026 per programma een vertaling van de ambities (doelstellingen), zoals deze beschreven zijn in het collegeprogramma. De activiteiten per programma geven aan wat wij ervoor gaan doen om de ambities uit het collegeprogramma te behalen.

Onderwerp

Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Voorgesteld besluit

Uw raad wordt voorgesteld:

1. de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 vast te stellen;
2. de investeringskredieten volgens de lijst 'beschikbaar stellen investeringskredieten 2026 beschikbaar te stellen;
3. de bestemmingsreserve huisvesting gemeentehuis voor de jaarschijf 2027 in te stellen en daaraan een bedrag van € 750.000 toe te voegen;
4. het begrotingstekort van € 587.000 voor de jaarschijf 2027 incidenteel te dekken uit de algemene reserve;
5. uit de bestemmingsreserve beheer openbare ruimte voor de jaren 2028 en 2029 met een bedrag van € 713.000 te onttrekken voor de dekking van de uitvoering van de nota openbare ruimte op onderhoudsniveau basis;
6. een voorziening groot onderhoud gebouwen met een gemiddelde jaarlijkse dotatie van € 2.400.000 in te stellen.

Inleiding

Hierbij bieden wij u de begroting voor het jaar 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 aan in navolging van de uitgangspunten van de vastgestelde Kadernota 2025. De basis voor deze programmabegroting is de vastgestelde Kadernota 2026, de uitwerking van de meicirculaire 2025, de geactualiseerde begroting 2025, de analyse van de jaarrekening 2024 en de actuele stand van de reserves en voorzieningen.

Ondanks het uitgestelde financiële ravijn van 2026 naar 2028, waarmee het Rijk nog steeds een enorme korting in het gemeentefonds heeft verwerkt (voor Westerwolde ongeveer € 2,5 miljoen), kunnen we nagenoeg een sluitende meerjarenbegroting aanbieden:

2026: € 59.000 (overschot);
2027: € 587.000 (tekort);
2028: € 17.000 (overschot);
2029: € 31.000 (overschot).

Alleen de jaarschijf 2027 laat een tekort zien van € 587.000. We stellen voor dit tekort incidenteel te dekken uit de algemene reserve.

Voor de totstandkoming van bovenstaande begrotingssaldi zijn onder andere de volgende mutaties in de programmabegroting 2026 verwerkt:

- Nota openbare ruimte (ambitie onderhoudsniveau basis): een ophoging van het totale budget met € 1,7 miljoen op jaarbasis. Voor de komende jaren wordt rekening gehouden met een onderuitputting van € 750.000. Voor 2028 en 2029 wordt nog € 713.000 onttrokken uit de bestemmingsreserve beheer openbare ruimte.
- Geactualiseerd meerjaren-onderhoudsplan (mjop) voor vastgoed met daaraan een onderhoudsvoorziening gekoppeld met een tijdsbestek van 15 jaar. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening betreft jaarlijks ongeveer € 2,4 miljoen.
- De exploitatiebijdrage voor de Barlage (Vlagtwedde) was begroot op € 350.000. De nieuwe exploitatieopzet is in de begroting opgenomen wat uiteindelijk resulteert in een exploitatiebijdrage van € 600.000 vanaf 2028.
- De lasten van het sociaal domein, met name jeugdhulp en de Wmo, stijgen aanzienlijk ten opzichte van de begroting 2025. Dit komt met name door de stijging van de tarieven met 5%. Voor jeugdhulp constateren wij daarnaast dat een aantal jeugdigen gebruik maakt van zware specifieke zorg die gepaard gaat met dure zorgpakketten. Voor de Wmo constateren we een stijging van het aantal cliënten met name voor de huishoudelijke hulp. Het nog geldende abonnementstarief van € 21 per maand heeft nog steeds een aanzuigende werking.
- De 1% generieke bezuiniging over alle taakvelden van € 1,2 miljoen is bij de begroting 2026 doorgevoerd in de budgetten. Bij de begroting 2025 hadden we deze bezuiniging opgenomen in een stelpost. Hierbij is de taakstelling op de muziekscholen van € 50.000 geschrapt. Deze taakstelling wordt nu ingezet binnen het domein participatie.
- Diverse uitgaande subsidies voor onder andere Welzijn Westerwolde, Biblionet, Muziekscholen e.d. zijn geïndexeerd met gemiddeld 3%.

De vastgestelde kadernota 2026 is doorvertaald in de programmabegroting 2026. Hiermee zijn de volgende kaders verwerkt:

- De hoogte van de algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2025
- Voor de CAO-ontwikkeling is rekening gehouden met 7,5% loonstijgingen, wat een totale loonstijging van ongeveer € 950.000 betekent.
- De baten uit de gemeentelijke belastingen en leges zijn gestegen met 3%. Dit betekent een stijging van de baten van ongeveer € 250.000
- De gehanteerde omslagrente voor de kapitaallasten betreft 0%. De interne rentevoet is op dit moment negatief. Volgens de financiële regels zijn wij dan verplicht een percentage van 0 te hanteren.
- De gemeente is verplicht een reële post onvoorzien op te nemen. We hebben een post onvoorzien van € 200.000 meegenomen.

Beoogd effect - wat willen we bereiken?

Onze ambitie is om een reëel sluitende begroting aan te bieden en een gezonde financiële positie voor Westerwolde te behouden. Daarnaast willen wij binnen de financiële kaders invulling geven aan de realisatie van het Collegeprogramma.

Argumenten

Ondanks dat wij nagenoeg een sluitende meerjarenbegroting kunnen aanbieden en daarmee er voldoende financiële basis is in een onzekere tijd, is de structurele financiële ruimte echter beperkt. Het is vrijwel onmogelijk om structureel beleid in de begroting te kunnen verwerken. Dit zien we bijvoorbeeld in het onderhoud van onze openbare ruimte. Voor de jaren 2028 en 2029 wordt er nog onttrokken uit de bestemmingsreserve beheer openbare ruimte om de structurele last voor onderhoudsniveau basis in de begroting te kunnen verwerken.

Incidentele middelen zijn er momenteel volop. Deze bieden op jaarbasis ruimte om op korte termijn gerichte keuzes te maken. Naast de openbare ruimte staat ook het onderhouden van onze kunstwerken (bruggen) onder druk. Een impactanalyse komend jaar moet uitwijzen hoeveel het structurele onderhoud op de bruggen moet gaan kosten. We presenteren nu een nagenoeg sluitende meerjarenbegroting, maar we zijn er dus nog niet. Dit betekent dat we met de beperkte ter beschikking staande middelen, scherpe keuzes moeten maken om de huidige dienstverlening en voorzieningenniveau in onze gemeente te kunnen behouden. We willen een gemeente zijn met voldoende voorzieningen voor onze inwoners. Daarmee streven we stapsgewijs en in nauwe onderlinge samenwerking naar een gezonde en leefbare gemeente, waarin we het hoofd blijven bieden aan de vele veranderingen en onzekerheden waarmee we te maken hebben.

Kanttelingen

N.v.t.

Alternatieven

N.v.t.

Financiën

De programmabegroting 2026-2029 toont een overschot voor 2026, 2028 en 2029 van respectievelijk € 59.000, € 17.000 en € 31.000. De jaarschijf 2027 laat een tekort zien van € 587.000. Wij stellen voor dit incidentele tekort te dekken uit de algemene reserve.

Aanpak en uitvoering

Na vaststelling zullen de programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 worden toegezonden aan de toezichthouder, Gedeputeerde Staten van Groningen en op de website van de gemeente Westerwolde worden gepubliceerd. Met de begroting kan ons college vervolgens aan de slag met de uitvoering van het gepresenteerde beleid. Ons college wordt – binnen de beleidskaders van de programma's – geautoriseerd tot uitvoering van het programma en besteding van de per programma beschikbare middelen vanaf 1 januari 2026. De begroting is zodoende na vaststelling een instrument om de uitvoering van het gemeentelijk beleid te kunnen volgen. De begroting is de basis voor de verantwoording in 2026. Door middel van voortgangsrapportages (Zomernota en Decemberbijstelling) kan worden bijgestuurd. De definitieve verantwoording vindt plaats bij de jaarstukken 2026.

Bijlagen

De Programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029

Sellingen, 30 september 2025

Het college van burgemeester en wethouders van Westerwolde,

René Roossien
gemeentesecretaris

Jaap Velema
burgemeester

Nummer 10

De raad van de gemeente Westerwolde;

gelezen het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders d.d. 30 september 2025

gelet op artikel 191, lid 1 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 vast te stellen;
2. de investeringskredieten volgens de lijst 'beschikbaar stellen investeringskredieten 2026' op pagina 7 van de programmabegroting 2026 beschikbaar te stellen;
3. de bestemmingsreserve huisvesting gemeentehuis voor de jaarschijf 2027 en daaraan een bedrag van € 750.000 toe te voegen in te stellen;
4. het begrotingstekort van € 587.000 voor de jaarschijf 2027 incidenteel te dekken uit de algemene reserve;
5. uit de bestemmingsreserve beheer openbare ruimte voor de jaren 2028 en 2029 met een bedrag van € 713.000 te onttrekken voor de dekking van de uitvoering van de nota openbare ruimte op onderhoudsniveau basis;
6. een voorziening groot onderhoud gebouwen met een gemiddelde jaarlijkse dotatie van € 2.400.000 in te stellen.

Dit is besloten in de openbare vergadering van 12 november 2025.

Namens de raad,

Onno Rijkens
waarnemend raadsgriffier

Jaap Velema
voorzitter